

រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

ROYAL ACADEMY OF CAMBODIA

**ស្ថានភាពផលិតកម្មដំណាំសេដ្ឋកិច្ចបន្តបន្ទាប់  
ប្រទេសកម្ពុជា ពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ដល់ ២០០២**

**ករណី ស្រុកប្រេនប**

**The Situation of Subsidiary Crops Production  
in Cambodia from 1993-2002**

**The Case of Prey Nop Village**

**សារណាបញ្ចប់**

**ម្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់**

និស្សិត : ពុន សុខែង

សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ : បណ្ឌិត ព្រី ធីត

ម្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី ១

មុខជំនាញ វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

ការពារនៅ ខែ កក្កដា ២០០២

## Summary

The effectiveness of poverty alleviation needs to focus on the rural poor people and agricultural potential, while approximately 85% of the rural people are farmer.

In 1999 and 2000 the agricultural sector took 40.8% and 37.6% of the Gross Domestic Products respectively. The Royal Government of Cambodia acknowledges the increase of agricultural production as key factor for the poverty alleviation. One can say, to think about the potential of the agricultural development is to think about the development of other sectors.

In order to provide some ideas to the Royal Government of Cambodia for making policy towards agricultural development the following study has tried to find out obstacles, which slow down, especially the subsidiary crops production. By using Prey Nop village in Sihanouk Ville as a case the study devised in 3 chapters :

### **Chapter 1 : The Socio-Economics Situation of Prey Nop Village**

- 1-The History of Prey Nop
- 2-What is Subsidiary Crops ?
- 3-The History of Subsidiary Crops in Prey Nop Village
- 4-Prey Nop's Socio-Economies
  - 4.1-Location
  - 4.2-Land types
  - 4.3-Weather
  - 4.4-Demographic situation
  - 4.5-Education
  - 4.6-Health
  - 4.7-Transportation
- 5-Economic Activities in Prey Nop village
  - 5.1-Agriculture
  - 5.2-Industry and handicraft
  - 5.3-Services
  - 5.4-Subsidiary crops income
  - 5.5-Other subsidiary crops income

### **Chapter 2 : Means of Production**

- 1-Land Issue
  - 1.1- The history of land possession
  - 1.2-Land policy
    - 1.2.1-Land distribution
    - 1.2.2-Image of land management and allocation
  - 1.3-Current situation of land
  - 1.4-Causes of landlessness
- 2-Irrigation System
  - 2.1-Irrigation policy
  - 2.2-Current situation of irrigation
    - 2.2.1-Natural of irrigation system
    - 2.2.2-Hand-made irrigation system
    - 2.2.3-Potential of developing the irrigation

- 2.3-Farmer purpose
- 2.4-Process and take care
- 3-Production Material
  - 3.1-Current situation
  - 3.2-Vision
- 4-Human Resources
  - 4.1-Policy of Human Resources Development in Agriculture
  - 4.2-Current Situation of Human Resources in Agriculture
  - 4.3-Human Resources Training
    - 4.3.1-Training
    - 4.3.2-Implementing
    - 4.3.3-Future plan
- 5- Material Supplies
  - 5.1- Crops selection
  - 5.2-Fertilization
  - 5.3-Insecticides use
  - 5.4-Rural credit
- 6-The Role of Different Institution in Subsidiary Crops Product
  - 6.1-The Role of Government
    - 6.1.1-Training
    - 6.1.2-Crops use
    - 6.1.3-Fertilization
    - 6.1.4-Insecticides
    - 6.1.5-Price intervention from the Government
  - 6.2-The Role of Non-Governmental Organization
    - 6.2.1-Training
    - 6.2.2-Crops use
    - 6.2.3-Fertilization
    - 6.2.4-Insecticides
  - 6.3- The Role of Private Sector
    - 6.3.1-Training
    - 6.3.2-Crops use
    - 6.3.3-Fertilization
    - 6.3.4-Insecticides

### **Chapter 3 : The Market of Subsidiary Crops**

- 1-Village market
- 2-Village outside market
- 3-Balance of trade subsidiary crops

### **Conclusions**

## ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់

ពាក្យសរសេរកាត់	ពាក្យសរសេរពេញ
-ដ-	ដដែល
ដ.ប.ម.	ដូចឯកសារមុន
គ.ម	គីឡូម៉ែត្រក្រឡា
et,al.	Other People
GDP	Gross Domestic Product
CSES	Cambodia Socio-Economic Survey
GRET	Groupe de Recherche Et d'echanges Technologique
FAO	Food and Agriculture Organization
WFP	World Food Program
ADB	Asian Development Bank

# មាតិកា

	ទំព័រ
ឧទ្ទិសកថា -----	II
សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ -----	III
សេចក្តីសង្ខេប -----	IV
ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់ -----	VI
មាតិកា -----	VII
លំនាំដើម -----	១
សេចក្តីផ្តើម -----	២

## ជំពូកទី ១

### ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គម

១-ប្រវត្តិភូមិព្រៃនប់ -----	៦
២-អ្វីទៅជាដំណាំស្បៀងរួមផ្សំ ? -----	១០
៣-ប្រវត្តិនៃដំណាំស្បៀងរួមផ្សំក្នុងភូមិព្រៃនប់ -----	១០
៤-ស្ថានភាពទូទៅនៅភូមិព្រៃនប់ -----	១២
៤-១-ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ -----	១២
៤-២-សណ្ឋានដី -----	១៥
៤-៣-អាកាសធាតុរបស់ភូមិ -----	១៥
៤-៤-ទិដ្ឋភាពប្រជាសាស្ត្រ -----	១៨
៤-៥-ការអប់រំ -----	២០
៤-៦-សុខាភិបាល -----	២២
៤-៧-គមនាគមន៍ -----	២៥
៥-សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ភូមិព្រៃនប់ -----	២៨
៥-១-កសិកម្ម -----	៣០
៥-២-ឧស្សាហកម្ម-សិប្បកម្ម -----	៣២
៥-៣-សេវាកម្ម -----	៣៣

៥-៤- ប្រភពចំណូលពីដំណាំរួមផ្សំ-----	៣៤
៥-៥- ប្រភពចំណូលក្រៅពីដំណាំរួមផ្សំ-----	៣៦

**ជំពូកទី ២**

**មធ្យោបាយផលិតកម្ម**

១-បញ្ជីដីធ្លី-----	៣៨
១-១-ប្រវត្តិកម្មសិទ្ធិដីធ្លី -----	៣៨
១-២-គោលនយោបាយដីធ្លី -----	៤៥
១-២-១- ការបែងចែកដីធ្លី -----	៤៧
១-២-២- រូបភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកដីធ្លី -----	៤៨
១-៣-ស្ថានភាពដីធ្លីបច្ចុប្បន្ន -----	៤៩
១-៤-មូលហេតុនៃការបាត់បង់ដីធ្លី-----	៥៣
២-ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ-----	៥៦
២-១- គោលនយោបាយប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ -----	៥៦
២-២- ស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ -----	៥៧
២-២-១- ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រធម្មជាតិ -----	៥៩
២-២-២- ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រធ្វើដោយមនុស្ស -----	៦០
២-២-៣- សក្តានុពលនៃការស្តារវិស័យធារាសាស្ត្រ -----	៦២
២-៣- សេចក្តីប្រាថ្នារបស់កសិករ -----	៦៣
២-៤- កិច្ចដំណើរការ និងការថែទាំ -----	៦៥
៣-ឧបករណ៍ផលិតកម្ម-----	៦៧
៣-១- ស្ថានភាពទូទៅ -----	៦៧
៣-២- ការសំលឹងមើលទៅអនាគត -----	៦៨
៤-ធនធានមនុស្ស-----	៧០
៤-១- គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម -----	៧០
៤-២- ស្ថានភាពធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យកសិកម្មផ្នែកដាំដុះ -----	៧៣
៤-៣- ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សក្នុងផលិតកម្មដំណាំរួមផ្សំ -----	៧៥

៤-៣-១- ការបណ្តុះបណ្តាល	-----	៧៥
៤-៣-២- ការអនុវត្តន៍	-----	៧៦
៤-៣-៣- ផែនការទៅអនាគត	-----	៧៧
៥- ការផ្គត់ផ្គង់ធនធាន	-----	៧៩
៥-១- ការជ្រើសរើសពូជ	-----	៨០
៥-២- ការប្រើប្រាស់ដី	-----	៨១
៥-៣- ការប្រើប្រាស់ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត	-----	៨៤
៥-៤- ឥណទានជនបទ	-----	៨៧
៦ - តួនាទីស្ថាប័ននានាក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មដំណាំរួមផ្សំ	-----	៩២
៦-១- តួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាល	-----	៩២
៦-១-១- ការបណ្តុះបណ្តាល	-----	៩២
៦-១-២- ការប្រើប្រាស់ពូជ	-----	៩៤
៦-១-៣- ការប្រើប្រាស់ដី	-----	៩៦
៦-១-៤- ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត	-----	៩៦
៦-១-៥- ការធ្វើអន្តរាគមន៍តំលៃពីរដ្ឋាភិបាល	-----	៩៧
៦-២- តួនាទីរបស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល	-----	៩៨
៦-២-១- ការបណ្តុះបណ្តាល	-----	៩៨
៦-២-២- ការប្រើប្រាស់ពូជ	-----	៩៩
៦-២-៣- ការប្រើប្រាស់ដី	-----	១០០
៦-២-៤- ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត	-----	១០០
៦-៣- តួនាទីឯកជន	-----	១០១
៦-៣-១- ការបណ្តុះបណ្តាល	-----	១០១
៦-៣-២- ការប្រើប្រាស់ពូជ	-----	១០២
៦-៣-៣- ការប្រើប្រាស់ដី	-----	១០៣
៦-៣-៤- ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត	-----	១០៣

**ជំពូកទី ៣**

**ទីផ្សាររបស់ដំណាំស្បៀងរួមផ្សំ**

១- ទីផ្សារក្នុងភូមិ ----- ១០៧

២- ទីផ្សារក្រៅភូមិ ----- ១១២

៣- ជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្មលើកសិផលដំណាំរួមផ្សំ ----- ១១៥

**សេចក្តីសន្និដ្ឋាន** ----- ១១៨

**គន្ថនិទ្ទេស** ----- ១២៣

**ឧបសម្ព័ន្ធ**

**ការពន្យល់ពាក្យ**



## បញ្ជីផែនទី

១-ផែនទីក្រុងព្រះសីហនុ	៨
២-ផែនទីភូមិព្រៃនប់	៩
៣-ផែនទីប្រទេសកម្ពុជា	១៤

## បញ្ជីតារាង

១-	ទិដ្ឋភាពប្រជាសាស្ត្រភូមិព្រៃនប់ -----	១៩
២-	ប្រជាជនភូមិព្រៃនប់ក្នុងវ័យពលកម្ម -----	១៩
៣-	ស្ថានភាពវិស័យអប់រំ -----	២១
៤-	ការពិគ្រោះសុខភាពនៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែកក្រុងព្រះសីហនុ -----	២៤
៥-	តម្លៃផលិតផលសិប្បកម្មកែច្នៃដែក -----	៣៣
៦-	ការចំណាយសំរាប់ការដាំដំណាំឌីឡីក -----	៣៥
៧-	ស្ថានភាពប្រើប្រាស់ដីនៅភូមិព្រៃនប់ -----	៥២
៨-	ស្ថានភាពកម្មសិទ្ធិដីនៅភូមិព្រៃនប់ -----	៥២
៩-	ស្ថានភាពគ្មានដីធ្លីនៅភូមិព្រៃនប់ -----	៥៤
១០-	មូលហេតុនៃភាពគ្មានដីធ្លីដែលពីមុនមិនធ្លាប់មាន -----	៥៤
១១-	មូលហេតុនៃការបាត់បង់ដីធ្លីដែលពីមុនធ្លាប់មាន -----	៥៥
១២-	តម្លៃដីលក់នៅផ្សារព្រៃនប់ -----	៨៣
១៣-	ការប្រៀបធៀបតម្លៃផលិតផលដំណាំស្បៀងរួមផ្សំក្នុងទីផ្សារបី -----	១១១